

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Vastitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A Visebatur autem in Delphis apud oraculum Serpens, qui singulari certamine videretur Apollinem provocare, observatum à Plutarcho: perniciēs enim saluti semper adversatur. Inter agalmata Pontificia, quæ Romæ in Pulchræ specula recessu, ob veterum quippe artificum admirationem, visuntur, Julius II. admirandæ illud vetustæ artis & ingenii signum restituit, Apollinem *Statua Apollinis Roma à Julio restituta.* ubi Vipera terpit ab imo laurini trunci, cui dextero innititur femore. Non temere illa facta, sed tum hæc, quæ modo retulimus, tum Pythonis, hoc est, ægritudinari veneni cædem indicat, quem Apollo, ut Ovidius:

Mille quidem fodit telis & pluribus hydrum.

Statuæ vero hujus facies, osque ipsum Octaviani Augusti videtur esse, ejusque junioris lineamenta, quæ spectantur in numis, repræsentat. Sunt autem Pythones & dæmonum genus, cui, ut scribit Adamantius, Dracones, alique Serpentes ministrare perhibentur. Sed de his alio commentario plura disseruimus.

GIGANTES. CAP. VII.

B Diodorus quoque per Serpentem voluminibus implicatum, malum interpretatur, præcipueq: Gigantum genus, qui terrarum orbem olim oppressere. Et Commodus Imperator, uti legere est apud Lampridium, homines, obtortis pedibus, utpote Draconteis, Gigantes appellare solitus, eosque sagittis ex libidine configere. Et statuas giganteas pene omnes obtortis cruribus videas, ut anguipedes illos Terræ filios ostentent: nam & Nafæ anguineos habuisse pedes, ait Gigantes, qui centum quisque brachijs cælum capere conati sunt, eo versu:

Cum centum quisque pambat

Injicere anguipedum captivo brachia cælo,

Et in Ætæa Maro:

*Hæc natura sua est aluo tenuis, ima per orbis
Squammeu inortos sinuat vestigia Serpens.*

Horn. 2. Car. Catul. in Argon.

HORRIFICUM. CAP. VIII.

C Quas vero colubras Eumenidum crinibus obvolutas ajunt, ab Æschylo Poëta tragico primum excogitatum Pausanias attestatur: cum antea nihil neque in his, neque in alio quopiam infernis deis quicquam esse horrificum existimaretur. Manifestissimum est enim totum hoc terroris argumento confictum: loco tamen ea terribilia esse ex Assertore nostro totiens audimus, ubi sit fletus & stridor dentium, & quæ passim sacræ literæ de gehenna ponunt. Ut vero ad Anguim terrificum hieroglyphicum revertamur, non temere Tiber. Grachus timuisse videtur, cum in spaciola galea, qua in bellis uti consueverat, Angues offendit ova peperisse, fœtusque jam formatos, paulo antequam multitudine Quiritum oppressus interficeretur.

Pausan. in Achaicis.

VASTITAS. CAP. IX.

Jam Draconem, quem mali significatum habere dicunt, Crocodilli nonnulli speciem esse putant, fortasse quia vastiore pingetur corpore: nam alicubi mirifice crescunt. Maximus enim Tyrius tradit, apud Indos Alexandri tempore Draconem fuisse quinque jugerum magnitudine, cui Bovæ & Ovæ in cibum Indi ministrarent. Alii omne Serpentum genus indifferenter accipiunt, cujusmodi monstrum Annibal à tergo subsequi prospexisse fertur: belluam quippe vastam & immanem circumplacatam Serpentibus, quæ quacunq; incederet, omnia arbuſta, virgulta & tecta pervertebat,

D quod vastitatem Italiæ portendere divinitus intexerit. Neq; temere Faustina viſa sibi in somnis Serpentes parere, sed ex his unū ferociorem, cum Antonium & Commodum in utero gestaret, quod vita Equicæ deinde Commodi, voluptuosa simul ac pernicioſa, re ipsa comprobavit, non hominem, sed immanem Hydram ad humani generis internecionem emisum. Argiphontem Pausanias dictum ait Mercurium, quia *ὁ Φιονόδωτος* fuerit, Serpentem quippe sustulerit, quem nonnulli *ἄγγυλον* vocant, vel quasi curium, quia *ὁ Φιονόδωτος* fuerit, quod cæde abstineat: pacis enim Deus est Mercurius. Quamvis Leotychnidas Lacedæmonius Aristone patre nobilis, neque sua obscurus virtute, portenta hæc atque alia eludere

Mercurius Argicida. Hom. Odyf. 4. vers. 34.

Bb

consueverit : nam cum propinquioris portæ clavi Draco circumvolutus esset, monstrumque id esse vates denūciaret : *Minime mihi quidem videtur, inquit, sed si clavis Draconi circumvoluta esset, monstrum asseverarem.*

Quod Argum inter-
ficerit, ut
ibi Eufb.
Serpentis
interfeller.

VOLUMEN. CAP. X.

A Libi cur Dracones Cereri vectandæ adhiberentur, explicuimus, sed quoniam nihil prætereundum existimavi, quod in significationum argumentum apud scriptores veteres comperissent, addendum quoque fuit, scripta lucubrationesque in Anguium nomen devenire : siquidem Zeres Hesiiodi interpretæ Dracones, quibus vecta Ceres Proserpinam quæritabat. significare ait volumina, quæ Triptolemus de agricultura conscripsit, eoque loco *δημητερον*, Terram matrem interpretatur: consuevit enim Dores γ in δ vertere, ita quæ *γη μήτηρ, δημητερον* mox dicta.

TROPHONIUS. CAP. XI.

Sed & Veterum, ut Euripidu in Ione. Cicero Tuscul. lib. 1. Arist. in Nubib.

Simulachra quædam juxta Ercynam fluvium in specu quodam fuisse memorat Pausanias, quæ dicata erant cum sceptris, circa quæ Dracones obvoluti complicabantur, quæ nonnulli, antiquarum rerum ignari, Æsculapii & Hygiæ simulachra existimabant, cum tamen Ercynæ & Trophoniæ essent hieroglyphica, quibus etiam antiquitas Dracones consecravit, sive ob oraculorum prædientiam, sive ob rei, quæ in promptu erat similitudinem, quod oracula Trophoniana subterraneo in specu reddi solita : in specu autem & subterraneis cavernis Angues libentissime latitare ignotus nemo. De Trophonio pleni sunt doctorum ætatis nostræ libri.

BOREAS. CAP. XII.

Boream quoque ventum ajunt hieroglyphicè Viperinis caudis, pedum loco, præditum figurari, qua quidem specie insignis cum Orithyia raptu in Olympia visebatur, in donario à Cypselidis dicato.

DE SCORPIO. CAP. XIII.

Inter serpentina Scorpium non habet locum, sed quia venenosum est animal, hic minime prætereundus fuit : super eo tamen partem eam tractare prius instituimus, quæ cum Crocodilo negotium habet.

Crocodili cum Scorpio edium

HOSTIUM CADES MUTUA. CAP. XIV.

Hostes enim duos pari conditione inter se dimicantes, vicissimque in damna mutua concurrentes, ostendere si vellent Ægyptii sacerdotes, Scorpium & Crocodilum pingebant : nam si genuino quodam inter se odio flagrantes, simulatque alter alterum inspexerit, in mutua funera sponte rapiuntur, amboque eadem dimicatione perimuntur. Quia vero & terrestris & marinus Scorpium invenitur, de marino hic dubio procul intelligendum. Quod si rem vestigio peractam indicare voluissent, Crocodilum Scorpium subjectum pingere mos erat : ictus enim Scorpii quam primum termitterit Crocodilum : sin distractam diutius pugnam, difficulterque in necem deventum ostenderent, superatum à Crocodilo Scorpium faciebant : is enim motu segnis, longe diutius laborat antequam hostem assequatur, & interficere possit.

Citatur à Commentatore Nicandri.

DOLI FALLACIÆQUE. CAP. XV.

Terrestris vero Scorpium doli atque fallaciæ signum habetur inprimis, estque apud Sophoclem Captivis, proverbium in hanc sententiam, *ἐν πικρῷ γὰρ τὰ σκόρπιον* Φερεῖ λίθον, quippe *sub omni lapide Scorpium insidiari*. Sic & Theriacis Nicander :

Σκορπιὸν ἀπεσιδὸς ὀλίγω ὑπὸ λαίλοχος.
Scorpium insidias parva sub caute tetendit.

Apulejus acerbiter morum per Scorpium notat, ubi illa : *Nosti quendam barbarum nostræ civitatis Decurionem, quem Scorpionem pro morum acritudine vulgus appellat*. De insidiis vero, quæ post aliquam felicitatem subsecutæ fuerint, Sidonius de fortuna loquens ait : *Quæ virum, ut Scorpium, ultimum sui parte percussit*. Quin & Mathematici vel Ambrosio teste, percussorem, & ad invadendum ex insidiis promptum eum futurum dicunt, quem Scorpium nascentem exceperit.

IN.